

RIKS
TEATRET

Pedagogisk materiell for

HUNDRE HEMMELIGHETER

Hele landets teater

Utarbeidet av dramapedagog Ingvild Aarseth

BESØK · Gullhaug torg 2, 0484 Oslo · POST · PB 4295 Nydalen, 0402 Oslo
ORG NR · 974 907 550

INNHOOLDSLISTE

<u>INNLEDNING</u>	<u>2</u>
<u>OM CIRKA TEATER</u>	<u>2</u>
<u>OM TRONDHEIM VOICES</u>	<u>3</u>
<u>HANDLINGSREFERAT</u>	<u>3</u>
<u>FØR FORESTILLING</u>	<u>4</u>
<u>OPPGAVER SOM UTFORSKER TEMATIKK:</u>	<u>4</u>
TEMAOPPGAVE 1 - HUNDRE HEMMELIGHETER	4
TEMAOPPGAVE 2 - LISTEN	5
TEMAOPPGAVE 3 - VENNSKAPSHÅNDRYKK	5
<u>OPPGAVER SOM UTFORSKER FORM</u>	<u>6</u>
FORMOPPGAVE 1 - HVA ER TEATER?	6
FORMOPPGAVE 2 - OBSERVASJON AV FORESTILLING	7
FORMOPPGAVE 3 - LYTTING	7
FORMOPPGAVE 4 - LYDENS FUNKSJON	7
<u>ETTER FORESTILLING</u>	<u>9</u>
<u>OPPGAVER SOM REFLEKTERER OVER TEMATIKK</u>	<u>9</u>
TEMAOPPGAVE 1 - ROLLE PÅ VEGGEN	9
TEMAOPPGAVE 2 - FRYSBILDER	10
TEMAOPPGAVE 3 - MIN OPPLEVELSE AV FORESTILLINGEN	10
<u>OPPGAVER SOM REFLEKTERER OVER FORM</u>	<u>11</u>
FORMOPPGAVE 1 - FORESTILLINGENS FORM	11
FORMOPPGAVE 2 - SCENOGRAFIMODELL	12
FORMOPPGAVE 3 - SKRIVE I ROLLE	12
<u>VIDERE ARBEID</u>	<u>13</u>
TEATERANMELDELSE	13
UTVIKLING AV EGET KUNSTNERISK UTTRYKK	13
<u>KILDER</u>	<u>14</u>
<u>VEDLEGG 1</u>	<u>15</u>
<u>VEDLEGG 2</u>	<u>17</u>

INNLEDNING

Hundre hemmeligheter er en nyskrevet musikal av Anne Marit Sæther og Cirka Teater som har urpremiere på Hovedscenen på Trøndelag Teater 5.april 2014. Produksjonen har flere involverte og er et samarbeidsprosjekt mellom Cirka Teater, Trøndelag Teater, Trondheim Voices, Riksteatret og Midtnorsk Jazzsenter. Etter spilleperioden på Trøndelag Teater kommer Riksteatret til å ta over forestillingen, med turnéstart i Drammen 29.aug 2014. Dette skolematerialet er utviklet til forestillingen *Hundre hemmeligheter* og henvender seg til elever i ungdomsskolen. Skolematerialet er utviklet av dramapedagog, Ingvild Aarseth og er ment som en inspirasjon til hvordan lærere og elever kan jobbe med forestillingen både før og etter de har sett forestillingen på Trøndelag Teater. Disse oppgavene kan være med på å gi elevene en inngang til selve opplevelsen, samtidig som arbeidet kan skape en større refleksjon rundt det de har opplevd. Dersom det er noe dere lurer på i forbindelse med dette materialet, er det bare å ta kontakt med Ingvild Aarseth på e-post: ingvild.aarseth@gmail.com.

OM CIRKA TEATER

Cirka Teater ble etablert i 1984 av Anne Marit Sæther og Gilles Berger, og er i dag et av landets eldste teatergrupper i det frie scenekunstheltet. De har skapt egne produksjoner og medvirket i andres prosjekt rundt om i Norge, og har over 40 forestillinger bak seg. For sitt arbeid mottok de i 1997, Trondheim kommunens kulturpris og Midtnorsk kulturpris i 1998. Cirka Teater er kjent for sitt fysiske og visuelle formspråk. De har ofte mange kunstnere som bidrar til det sceniske uttrykket og i en stor produksjon kan det være mange involverte.

Som profesjonell teatergruppen går de nå inn i sitt trettiende år, og jubilerer med å sette opp den nyskrevne musikalen, *Hundre hemmeligheter* på Trøndelag Teater. Formspråket i jubileumsforestillingen er visuelt, og teksten og lyden er med på å skape forestillingens univers.

OM TRONDHEIM VOICES

Trondheim Voices er et vokalensemble som består av improviserende vokalsolister. Ensemblet springer ut fra jazzlinja ved NTNU og har virket i cirka ti år. De er en del av Midtnorsk Jazzsenter hvor også Trondheim Jazzorkester hører hjemme. I 2008 laget de forestillingen *BINGO* sammen med Cirka Teater som er noe av utgangspunktet for *Hundre hemmeligheter*. I 2010 ga de ut CDen *Improvoicing*. Mange vil også huske konserten *Popludium* i det gamle posthuset i fjor. Kunstnerisk leder for Trondheim Voices er Siri Gjære. Gjære har stått for den musikalske tekstbearbeidelsen av manuset til *Hundre hemmeligheter*.

HANDLINGSREFERAT

Jørgen er 13 år og bestevenn med Mika. Sammen med mamma og pappa flytter han inn i mormors gamle hus. Midt i flyttekaoset dukker det opp en boks med påskriften "MÅ IKKE ÅPNES". Inni viser det seg å være tretten brev – alle adressert til Jørgen. Mange tanker dukker opp i Jørgens hode. Hvem er det som har sendt brevene til ham, og hvorfor har de blitt plassert i en boks som ikke må åpnes? Etter nøye vurderinger bestemmer han seg for å åpne brevene, og møter etter tur de gåtefulle brevskriverne Zakariankazarian, Bagasjemannen og Vingehesten som setter Jørgen på sporet av hemmeligheter i ham selv, i hans familie, i hans liv. Det hele starter som spennende hemmelighetskremmeri, men etter hvert skjønner Jørgen at ikke alle hemmeligheter er gode. Da er en god bestevenn som vil gi trøst og støtte kjekt å ha.

FØR FORESTILLING

Det finnes egentlig ingen fasit på hvordan man skal gå fram i møtet med en forestilling. Noen ganger kan det være fint å presentere elevene for tematikken og handlingen i stykket, slik at de er litt forberedt på møtet. Andre ganger kan det være greit å se forestillingen uten noen form for forkunnskaper og la seg i stede begeistre og overraske av forestillingens magi. Under følger oppgaver som lar elevene få utforske forestillingens tematikk og form.

OPPGAVER SOM UTFORSKER TEMATIKK:

Sentrale tematikker i forestillingen er hemmeligheter, vennskap og svik. Oppgavene som følger under lar elevene utforske disse tematikkene på ulike måter, gjennom samtale, diskusjon eller andre kreative utforskinger.

Temaoppgave 1 - Hundre hemmeligheter

A) Vedlagt følger forestillingsplakaten (se vedlegg 2). La elevene studere bildet. Hva ser de? Elevene skal deretter bruke 10 min på å skrive sin egen historie ut i fra bildet. Bruk *Hundre hemmeligheter* som overskrift på historien. De som vil, kan dele sin historie.

B) Elevene får videre høre handlingsreferatet til stykket. Diskuter tematikken, *Hemmeligheter*. Hva er det? Hvem forteller man hemmeligheter til? Har man lov til å røpe hemmeligheter? Bør man alltid holde en hemmelighet hemmelig?

Temaoppgave 2 - Listen

A) Diskuter følgende spørsmål: Hva vil det si å være venner med noen? Hva kjennetegner en god venn for deg? Elevene skriver hver for seg en liste med ti punkter som kjennetegner en god venn.

B) Les deretter utdrag fra scene 1 (se vedlegg 1), og diskuter vennskapet til Mika og Jørgen.

Temaoppgave 3 - Vennskapshåndtrykk

A) Dette er en videreføring av temaoppgave 2. Elevene skal lage et vennskapshåndtrykk/hemmelig håndtrykk. Legg gjerne til en lyd/rytme. Del elevene inn i par og la de jobbe i 10 min før de viser til hverandre.

Alternativ:

B) Elevene lager en vennskapssang. Elevene skriver en tekst sammen i grupper, eller bruker listen med kjennetegn på en god venn fra temaoppgave 2 og komponerer sin egen låt.

OPPGAVER SOM UTFORSKER FORM

Forestillingens form handler om hvilke sceniske elementer som blir vektlagt i en forestilling. I forestillingen *Hundre hemmeligheter* er lyd, tekst og visuelle bilder like viktige sceniske elementer. Alle delene kan sies å utfylle hverandre og er med på å skape forestillingens univers. Under følger en rekke oppgaver som utforsker form.

Formoppgave 1 - Hva er teater?

Hva er teater? Elevene skal i par, diskutere hva teater er og hvilke elementer en forestilling kan bestå av. Diskuter deretter følgende spørsmål i plenum:

- A) Hvilke elementer består en teaterforestilling av? (lys, lyd, kostyme osv)
- B) Hva er dramaturgi?
- C) Hva er scenografi? Hvordan kan scenografien brukes i en forestilling?
- D) Hva skiller teater fra film?
- E) Hvordan kan lyd/musikk brukes i teatret?
- F) Hva er musikalteater? Kan du gi noen eksempler?
- G) Hvilke funksjoner kan lyset ha i en teaterforestilling?
- H) Hva vil det si å "ta på seg en rolle" ?
- I) I hvilke andre sammenhenger enn i teatret kan man ta på seg en rolle?
- J) Når tar *du* på deg en rolle?

Formoppgave 2 - Observasjon av forestilling

Når elevene ser forestillingen skal de velge seg et felt som de skal ha i bakhodet. Feltene danner så grunnlaget for diskusjon i etterkant, hvor elevene skal sette ord på og beskrive det de har sett:

- Lys
- Lyd
- Scenografi
- Kostyme

Formoppgave 3 - Lytting

A) Finn et lydklipp av Trondheim Voices på deres hjemmeside

<http://www.trondheimvoices.no/>. La elevene lytte én gang.

B) Samtal deretter om hvilke assosiasjoner som dukket opp. Hva la elevene merke til? Var lyden/musikken underlig? Fin? Morsom? Hvorfor?

C) Ny lytting. Elevene skal denne gangen male et bilde samtidig som de lytter til musikken. Lag en tittel på bildet.

D) Elevene presenterer bildene for hverandre.

Formoppgave 4 - Lydens funksjon

A) For å gjøre elevene bevisst lydens funksjon i en forestilling, blir elevene delt inn i grupper på 5-6 stk. De skal ta utgangspunkt i vennskapstekstene de lagde i temaoppgave 2, og lage en scene med en start - midt og en slutt. Hver gruppe får 25 min, og de må finne ut hvordan de vil bruke lyden i deres scene, for eksempel for å skape rom, gi en stemning, eller som lydeffekter. Gruppene viser deretter scenene for hverandre.

NB: Elevene skal først og fremst bruke sin egen stemme til å lage lyder, men de kan godt supplere med andre objekter som lager lyd (f.eks papir, folie, stokker, plastikk). I tillegg kan musikk også brukes.

B) Hva gjør lyden med scenen? Diskuter lydens/musikkens funksjon i teatret:

- Stemningsskapende.
- Lydeffekter.
- Lyd som kulisse.
- Lyd som kontrast.
- Skape rom.

ETTER FORESTILLING

Alltid fint å få bearbeidet sine inntrykk etter en teateropplevelse, men også her finnes det et hav av muligheter for hvordan etterarbeidet kan gjøres. Her er en rekke forslag til øvelser som lett kan gjennomføres i klasserommet med fokus på teateropplevelsen. Det kan være fint å få gjort de kort tid etter de har sett forestillingen. Hensikten med etterarbeidet er å skape et rom for at elevene selv kan gi uttrykk for, reflektere over og dele deres opplevelser av forestillingen.

OPPGAVER SOM REFLEKTERER OVER TEMATIKK

Oppgavene som følger er ment å være katalysatorer for å sette i gang tanker, refleksjoner, diskusjoner og samtaler i etterkant av møte med forestillingen. Hvilke tanker sitter elevene igjen med? Hvilke opplevelser har de hatt?

Temaoppgave 1 - Rolle på veggen

I grupper skal elevene tegne opp et omriss av hverandre på et stort ark, og fylle inn det de vet om *Jørgen*, inni. Det elevene ikke vet om karakteren, lurte på eller synes om, kan de fylle inn utenfor omrisset. Tegningene danner utgangspunkt for diskusjon om forestillingen.

Forslag til spørsmål:

- A) Var det rett av mamma og pappa å holde det hemmelig? Begrunn svar.
- B) Hva kunne de ha gjort annerledes?
- C) Hvilke hemmeligheter finnes? Hvorfor er de forskjellige?

Temaoppgave 2 - Frysbilder

Elevene skal i grupper lage tre skulpturer/frysbilder fra forestillingen som de synes var spennende. Gruppene «forvandler» seg da til figurer fra stykket og viser situasjoner eller tema med tilhørende kropps- og ansiktuttrykk. Gruppene får 10 min til å lage bildene som de viser til hverandre etterpå. Hva ser vi i frysbildene? Hvilke tanker har karakterene? Følelser? Et bilde kan ha mange tolkninger.

Temaoppgave 3 - Min opplevelse av forestillingen

Hvilke opplevelser og inntrykk sitter elevene med etter forestillingen? Enten ved en muntlig eller skriftlig presentasjon, eller som en refleksjon svarer elevene på disse spørsmålene?:

- A) Hva så du?
- B) Hva handler forestillingen om?
- C) Hva likte du? Hvorfor?
- D) Hva likte du ikke? Hvorfor?
- E) Hva var rart? Hvorfor?
- F) Hva hørte du?
- G) Hva synes du? Hvorfor?
- H) Hva følte du? Hvorfor?

OPPGAVER SOM REFLEKTERER OVER FORM

Videre følger en rekke oppgaver som skal bevisstgjøre forestillingens formspråk, og hvilke elementer som står sentralt.

Foto: Scenografielementer *Hundre hemmeligheter*

Formoppgave 1 - Forestillingens form

Elevene skal reflektere over formen ved å samtale, diskutere eller skrive en tekst. Forsøk å svare på følgende spørsmål:

- A) Hva så dere? Former, materiale osv.
- B) Understreker scenografien tematikken/handlingen? Hvorfor? Hvorfor ikke?
- C) Hva med musikken? Hvordan fungerte den?
- D) Hvilke lyder/musikk ble brukt i forestillingen?
- E) Hvordan ble lyden/musikken brukt?

Formoppgave 2 - Scenografimodell

A) Hva skjer videre med Jørgen og Mika? Elevene skal hver for seg dikte videre og skrive sin egen fortsettelse på historien. Elevene blir så delt inn i grupper, og får i oppgave å velge ut en av historiene som de vil jobbe videre med.

B) Hvordan ville scenografien sett ut dersom de skulle satt opp denne historien. Elevene lager en liten scenografimodell for deres forestilling. Til å lage modellen kan elevene bruke papir, papp, modellkitt, sugerør, pinner, bomull, maling osv.

C) Elevene presenterer tilslutt historien de har valgt å jobbe med samt deres scenografimodell for resten av klassen.

Formoppgave 3 - Skrive i rolle

Elevene skal i denne oppgaven velge seg en karakter fra stykket og ”skrive i rolle”. Det vil si at elevene går inn i en av karakterene og skriver hvordan denne rollen opplever hendelser, episoder osv.

VIDERE ARBEID

Her kommer noen forslag til hvordan du kan jobbe videre med forestillingen etter teateropplevelsen.

TEATERANMELDELSE

Elevene skal skrive sin egen teateranmeldelse til «avisa», og gi terningkast. Læreren skal deretter samle inn alle terningkastene og finne ut hvilket terningkast klassen vil gi forestillingen. Bruk listen under som mal til anmeldelsen, men føy gjerne til egne punkter.

- A) Presenter stykket.
- B) Litt om handlingen.
- C) Beskrivelse av scenene.
- D) Hvordan var lyset, musikken og stemningen i forestillingen?

UTVIKLING AV EGET KUNSTNERISK UTTRYKK

Elevene kan lage en egen liten teaterforestilling, bildecollage, fotoutstilling eller et annet kunstnerisk uttrykk med *hemmeligheter* som tema og utgangspunkt for arbeidet. Dette kan for eksempel gjennomføres som et prosjektarbeid over en uke, eller i løpet av noen timer.

KILDER

<http://cirkateater.no/>

<http://trondelag-teater.no/forestillinger/hundre-hemmeligheter/>

<http://www.trondheimvoices.no/>

VEDLEGG 1

Utdrag fra **Scene 1**

(JØRGEN og MIKA står med en sko hver av et par.)

JØRGEN:

Halv- halv...

Halv halv

En til deg og en til meg

MIKA:

Halv- halv

En til meg og en til deg

JØRGEN:

Mitt er ditt og gitt er gitt

MIKA/JØRGEN:

Halv- halv

En til meg og en til deg

Mitt er ditt og gitt er gitt

Halvt om halvt

Bestevenner deler alt

når kodeordet er fortalt

Slik er

loven, pakten og regelen

skrevet under om natten

med hemmelig varmt hjerteblod

med kniven som skjærer svikern i to
og nåde den som nekter
for den dagen pakten brytes må du dø!

JØRGEN:

Vi klippet alt mulig i to.

MIKA:

Gikk med halve T- skjorter.

JØRGEN:

En sko av hver.

MIKA:

Delte bøker på midten.

JØRGEN:

Hvorfor sluttet vi?

MIKA:

Vet ikke.

JØRGEN:

Det er lenge siden sist vi delte på noe. På den måten.

Det var ganske barnslig?

MIKA:

Den dagen pakten brytes må du dø!

(scene slutt)

VEDLEGG 2

